

İdari tasarruflara etkisi zarurî bulunmakta ve bu durumda işbu dava ile dava önce Danıştay Onuncu Dairesince görülen dava arasında muhkem kazıye ilişkisinin varlığını kabul etmek de mümkün bulunmamaktadır.

Açıklanan sebeplerle, davanın kabulüne, davacıya 13/7/1966 tarihinden geçerli olarak emekliye sevk etmeme ve ilk emekliye sevki tarihi ile yeniden yaş haddinden emekliye sevki gereken tarih arasında geçen sürenin kıdeminden ve terfilerinden sayılmaması ve bundan doğan maddi haklarının tazminat olarak verilmemesi yolundaki 26/7/1967 tarihli Gümrük ve Tekel Bakanlığı Tekel Genel Müdürlüğü işleminin iptaline» denilmiş ve böylece 9/7/1966 tarih ve 7 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararının uygulanmasında, söz konusu içtihadı birleştirme kararından evvel emekli olarak geçen sürenin memuriyet kıdeminden sayılması hakkında bir dava açılıp karara bağlanmış ise İçtihadı Birleştirme Kararından sonra bu hususun yeniden dava konusu yapılması halinde incelenip incelenemeyeceği ve emekli olarak geçen sürenin bir terfi dönemine isabet eden kısmının mı yoksa tamamının mı memuriyet kıdeminden sayılacağı hakkında birbirine aykırı kararlar verilmiş olduğundan gereği düşünüldü.

Kesin hükümle uyumsuzluk, halledilmiş ve ortadan kalkmış olduğundan kesin hükme bağlanmış bir uyumsuzluğun yeniden dava konusu yapılması mümkün değildir. İçtihatları Birleştirme Kararları kesin hüküm halini almış bulunan kararlara konu teşkil eden olaylara tesir icra edemeyip bu kararlara ancak verildikleri tarihten sonra karara bağlanacak davalarda uyulması zorunludur.

Bu nedenle 9/7/1966 tarih ve 7 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararından evvel emekli statüsünde geçen sürenin kıdeminden sayılması hakkında açılmış olan bir dava karara bağlanmış ise İçtihadı Birleştirme Kararından sonra meselenin yeniden dava konusu yapılması halinde uyumsuzluğun kesin hükmün varlığı nedeniyle tekrar incelenmesi mümkün olmadığından bu hususta İçtihadın Beşinci Dairesinin 9/11/1968 tarih Esas : 1967-4772 Karar : 1963-3374 sayılı kararı dairesinde birleştirilmesine 13/6/1970 tarihinde yapılan birinci görüşmede oybirliğiyle karar verildikten sonra işin esasının incelenmesine geçildi.

9/7/1966 tarih ve 7 sayılı İçtihadı Birleştirme kararı, emekli statüsünde geçen sürenin kıdemden sayılmasına taallük edip terfi hususunu kapsamamaktadır.

Esasen terfi edebilmenin şartları 3656 sayılı yasanın 4598 sayılı yasa ile değişik 7 nci maddesinde hükme bağlanmıştır. Bu maddeye göre, yukarı dereceye terfi için en az üç sene bir derecede bulunmuş, bu kadar süre o derece maaşını fiilen almış ve üst dereceye terfi ehliyet kazanmış olmak gerektiği gibi bu madde ile her ne suretle olursa olsun bir dereceden fazla terfi imkânı da tanınmamıştır.

Bu itibarla, emekli statüsünde geçen sürenin ancak bir terfi süresine tekabül eden kısmının kıdemden sayılması hakkında verilmiş olan kararlar 3656 sayılı yasanın söz konusu 7 nci maddesi hükmüne uygun olduğundan İçtihadın Beşinci Dairesinin 13/4/1968 tarih ve Esas : 1968/3203, Karar : 1968/1168 sayılı kararı ve hile birleştirilmesine, 521 sayılı Kanunun 24. maddesine göre 13/6/1970 tarihindeki birinci toplantıda üçte iki çoğunluğu olmadığından 20/6/1970 tarihinde ikinci toplantıda salt çoğunlukla karar verildi.

AYRIŞIK OY

X — 9/7/1966 günlü 1965/21, Esas : 1966/7 karar sayılı İçtihadı Birleştirme Kararı, hiç bir tereddüde mahal bırakmayacak surette, emeklilik işleminin iptali halinde «Personelin emekliye çıkarıldıkları tarihte iptal kararı üzerine yeniden vazifeye başladıkları tarih arasında geçen sürenin» tamamının kıdemine sayılacağını öngörmüştür. Aslında tamamen başka bir amaçla getirilen 3656 sayılı Kanunun 4598 sayılı Yasa ile değişik 7 nci maddesi beşinci fıkrasının, ancak bir derece terfiine cevaz verdiği iddiası ile emeklilikte geçen sürenin yalnız bir kısmını nazara almak, emeklilikte geçen ve bir derece terfiine yetenden artakalan süreyi kıdeme saymamak, ayakta olan içtihadı birleştirme kararının değiştirilmesinden, mana ve kapsamının sınırlandırılmasından başka şekilde yorumlanamaz.

Bir taraftan mevcut İçtihadı Birleştirme Kararı isabetlidir demek, diğer taraftan bir noktaya kadar buna uyup, ondan sonrası için bu kararı yasa hükümlerinin sınırladığını söylemek kanımızca gelişkiye yol açar. Gerçekten, 3656 sayılı Kanunun 4598 sayılı Kanunla değişik 7 nci maddesi beşinci fıkrası hükmü bir dereceden fazla terfi imkân vermiyorsa ve içtihadı birleştirme kararına rağmen, bu hükme uyulması zorunluluğu varsa, aynı maddenin birinci fıkrası da terfi için üç yıl bir derecede bulunmayı, fiilen o derece maaşını almayı ve üst dereceye

terfi ehliyetini ihraz etmeyi şart koşmuştur. Emekliye sevk edilmek suretiyle görevden uzak tutulan kimse için bu şartların gerçekleşmesi mümkün olmadığına göre, tekrar hizmete alınan memurun emeklilikte geçen süresinden bir terfi dönemine isabet eden kısmının kıdemine sayılmasının kabulüne de imkân olamayacağı bedihidir. Yasalarda aynı konuda getirilen mani hükümlerden bir kısmına itibar ederken bir kısmını ihmal caiz olamaz.

3656 sayılı Yasanın, normal şekilde ve hukuk çerçevesi içinde yürüten hizmetleri değerlendirdiği, bir kimsenin yasalara aykırı şekilde emekliye ayrılarak hizmetten uzaklaştırılması halini düzenlemediği; bu halin Anayasa hükümleri ve genel hukuk kuralları içinde 9/7/1966 günlü 1966/7 sayılı İçtihadı Birleştirme kararına konu olduğu da bilinmektedir. Bu esriye dayalı içtihadı birleştirme kararı ihtiyacı karşılamıyorsa veya yasalara uymayan yönü varsa yapılacak şey 521 sayılı yasanın 46 ncı maddesine uygun şekilde içtihadın değiştirilmesi yoluna gitmektir. Hem İçtihadı Birleştirme kararına itibar etmek, hem onun mana ve şümülünü yukarıda arz ve izah edilen şekilde, içtihatların değiştirilmesi yerine, içtihatları birleştirmek yoluyla değiştirmek veya daraltmak hukuken tecviz edilemeyeceğinden tesis edilen içtihadı birleştirme kararına bu yönden muhalifim.

AYRIŞIK OY

XX — İçtihadı Birleştirme kararlarının amacı, aynı konuda verilmiş olan aykırı kararlar arasındaki aykırılığın kaldırılarak istikrarın sağlanmasıdır. Söz konusu olan kararların uygulanmasında, kararın mana ve kapsamının anlaşılması bakımından yine aykırı kararlar verilmiş ise bu husus yeniden içtihadın birleştirilmesine değil, birleştirilmiş olan içtihadın değiştirilmesine konu olabilir.

Bu nedenle, 9/7/1966 tarih ve 7 sayılı içtihadı birleştirme kararının uygulanmasında, emekli statüsünde geçen sürenin terfi kıdeminden sayılması hususunda Dava Daireleri Kurulu ile Beşinci Daire arasında çıkan aykırı kararların içtihadın değiştirilmesine konu yapılması gerektiği düşüncesiyle içtihadı birleştirme kararı verilmiş olmasına karşıyım.

AYRIŞIK OY

XXX — 9/7/1966 tarih ve 7 sayılı İçtihadı Birleştirme Kararıyla idare hukukunun genel prensiplerine göre iptal kararlarının idari tasarrufu yapıldığı tarihe kadar ortadan kaldırılacağından iptal davasına konu olan bir işlem ve karar Danıştay'ca iptal edildiği takdirde bu kararın idarece verildiği andan itibaren, ortadan kalkmış sayılması lazım geleceği ve bu sebeple emeklilik işlemleri iptal edilen personelin emekliye çıkarıldıkları tarihte iptal kararı üzerine yeniden vazifeye başladıkları tarih arasında geçen sürenin kıdemlerinde sayılması gerektiği açık ve kesin olarak kabul edilmiştir.

Emekli olarak geçen sürenin memurun kıdeminden sayılması, bu sürenin terfi ve emeklilik süresine eklenmesi sonucunu doğurur.

Nitekim sözü geçen İçtihadı Birleştirme Kararına konu olan 8 inci Daire kararında, emeklilikte geçen sürenin terfi kıdemine eklenmesi ve davacının terfinin de yapılmasına karar verilmiştir.

Esasen İçtihadı Birleştirme Kararı verilirken konu ile ilgili yasalar ve bu meyanda 3656 sayılı yasa hükümleri incelenmiş ve bir ayırım yapılmaksızın emekli statüsünde geçen sürenin kıdemden sayılması kararlaştırılmıştır.

Bu nedenlerden ötürü emeklilikleri iptal edilen personelin emekli olarak geçen sürelerinin tamamının kıdemlerinden sayılması gerektiği kanısıyla, İçtihadı Birleştirme Kararının kapsamının daraltılarak bu sürenin bir terfi dönemine isabet eden kısmının sayılması lazm geldiği yolundaki çöklük kararına karşıyız.

Esas No : 1967/5
Karar No : 1970/19

ÖZETİ : Muhtelif sebeplerle çekilemiyerek gümrüklerde biriken malların bazı kayıt ve şartlarla tasfiyesine dair 6/1919 sayılı Kararnameye göre, dikış makineleri boş kovanlarının, yurda ithallerinin mümkün olmadığı halinde

Muhtelif sebeplerle çekilemiyerek gümrüklerde biriken malların bazı kayıt ve şartlarla tasfiyesine dair 6/1919 sayılı kararnameye göre, dikış makineleri boş kovanlarının, yurda ithallerinin mümkün olup olmadığı yolunda çıkan uyumsuzluklar üzerine verilen Danıştay 8 inci Dairesinin 27/12/1963 gün ve 1963-10876 sayılı kararlarıyla Danıştay 12 nci Daire-

sinin 30/4/1966 gün ve 1966-1654 sayılı kararları arasında var olan aykırılığın İçtihadın Birleştirilmesi yolu ile giderilmesi istenilmiş ve iş Birinci Başkanlıkça İçtihadı Birleştirme Kuruluna havale edilmiş olmakla bu husustaki Başkanun sözcülüğünün düşüncesi, raportör üyenin raporu ve sözlü geçen Daireler kararları incelendikten sonra gereği düşünüldü.

İçtihatların Birleştirilmesi yoluyla mevcut aykırılıkların giderilmesi istenilen kararlarla ilgili tasfiye kararnamesi, hükmünü icra etmiş ve yedi senelik bir maziye sahip bulunmuş ise de, bu kabil kararnamelerde mevcut ibarelerin ne değer taşıdıklarının da belli edilmesi ve bunun bir prensibe taallük ve keza bu tür işlerin 521 sayılı Kanunla Onikinci Daireye verilmiş olmasının İçtihadın Birleştirilmesi yoluna gidilmemesi için bir sebep teşkil edemeyeceği hasebile İçtihadın Birleştirilmesine yer olmadığı yolunda ileri sürülen görüşün reddine 7/3/1970 günü yapılan birinci görüşmede ve usule ait bu görüşün evvelce karara bağlanmış olması sebebiyle yeniden görüşülemeyeceğine 9/5/1970 günü yapılan ikinci görüşmede çoğunlukla karar verildikten sonra işin esasına geçildi :

Gerçekten, Danıştay 8 inci Dairece müttihaz 27/12/1963 gün ve 1963-10876 sayılı kararda, 6/1919 sayılı kararnameye göre gümrüklerde biriken malların yurda ithal edilebilmelerinin bu kararnameye ekli listede yer almadığı olmaları takdirinde mümkün bulunduğu halbuki ithali istenilen dikiş makineleri boş gövdelerinin, sözü edilen listenin 84.41.10 gümrük tarife ve istatistik numaralı bölümü karşısında yer alan komple dikiş makinesi (Gövde, ayakları, baş dirsekleri) ibaresine dahil bulunduğu ve bu itibarla ithallerine imkân olamayacağı, öngörülmüş ve Danıştay 12 nci Dairesince verilen 30/4/1966 gün ve 1966-1654 sayılı kararda ise, gümrük giriş tarife cetvelinin dikiş makinelerine taallük eden 84.41 tarife pozisyonu, 84.41.10 tarife ve istatistik numarası ile komple dikiş makinelerini ve 84.41.90 tarife ve istatistik numarası ile de bu makinelerin diğer müteferrik aksam ve parçalarını şümülüne aldığına, sözü geçen listede ise münhasıran 84.41.10 tarife istatistik pozisyonundaki komple dikiş makineleri yer almış bulunduğu göre; davacının 3 üncü Kota Liberasyon Listesinin 84.41.90 tarife ve istatistik pozisyonundan istihsal ettiği müsaadeye müsteniden yurda getirdiği bu pozisyona dahil dikiş makinesi boş gövdelerinin idarece komple dikiş makineleriyle aynı pozisyonda mütalâa edilmesinin isabetsizliği zahirdir. . . .) denilmek suretiyle ithale müsaade olunmaması yolundaki işlemin iptaline hükmolunmuştur.

Gerçekten gümrüklerde ithalat işlemleri gümrük tarife cetvellerine intibak ettirilerek yürütülürse de, bu gibi normal ithal yollarının dışında kalan özel kararnamelere dayanılarak yapılacak ithalatta, evveleminde bu kararnamelerde kullanılan tabir ve bunlara konulan kayıtlara itibar esastır. Olayda da herne kadar 84.41.10 tarife ve istatistik pozisyonu münhasıran komple dikiş makinelerine ait bulunmakta ise de, sözü geçen kararnamede 84.41.10 gümrük tarife ve istatistik numarası bölümü karşısında komple dikiş makinesi denildikten sonra açıkça (Gövdesi) de zikredilmiş bulunduğu nazaran ithal edilmek istenilen gövde - boşkovanlarının kararnameye ekli bu listede yer aldığını kabul etmek gerekir.

Bu itibarla içtihatların Danıştay 8 inci Dairesinin 27/12/1963 gün ve 1963-10876 sayılı kararındaki esas dahilinde birleştirilmesine 7/3/1970 ta-

rihinde üçteiki oyçokluğu olmadığından 9/5/1970 gününde salt çoğunlukla karar verildi.

AYRISIK OY

X — Hernekadar Sekizinci Dairenin kararıyle Onikinci Daire kararı arasında 6/1919 sayılı kararnamede yazılı 84.41.10 gümrük tarife pozisyonunun uygulanması bakımından aykırılık mevcut ise de, bu tür işlerin 521 sayılı Danıştay Kanunu ile Onikinci Dairenin görevi içine girmiş olması ve bundan sonra bir birine aykırı karar verebilecek iki Dairenin mevcut olmaması hasebile İçtihadın Birleştirilmesine lüzum bulunmadığı görüşündeyiz.

AYRISIK OY

XX — İşin birinci görüşmesinde İçtihadın Birleştirilmesine lüzum bulunmadığı yolunda ileri sürülen usule ait görüş karara bağlanmış olsa dahi, ikinci görüşmede bu hususun yeniden görüşülüp karara bağlanmasına mâni kanunî bir hüküm bulunmadığı ve hükmünü icra etmiş ve şimdiye kadar ancak iki karara konu teşkil etmiş olan bir geçici kararnamenin uygulanmasıyla ilgili konuda İçtihadın Birleştirilmesi yoluna gidilemeyeceği ve her kararnamenin ayrı bir özellik taşıyabileceği cihetle işin prensibe taallüku da düşünülemediği nedenleriyle esasın incelenmesine yer olmadığı görüşündeyiz.

AYRISIK OY

XXX — İster normal şekilde olsun ve ister tasfiye kararnamelerine dayanılarak yapılsın bilcümle ithal muamelatında gümrük tarife cetvellerine itibar, eşyanın ithal rejimine uygunluğu ve ithal işlemlerinde intizamı temin bakımından zorunludur. Nitekim bu kararnamelerde eşyanın neveleri zikredilmekle beraber ayrıca tarife ve istatistik numaralarında zikredilmiş olması bu zorunluğun bir ifadesidir. Aksi halde bu numaraların zikrine yer ve ihtiyaç olmamak lâzım gelirdi. Olayda da 84.41.10 tarife ve istatistik numarası zikredilmek suretiyle komple dikiş makineleri denilmiş ve ancak, parantez içinde, komple dikiş makinelerinde mevcudiyeti öngörülen «gövde, baş ve dirsekler» zikredilmişti ki buna göre gövdeleri mücerret, komple dikiş makinelerinden adde imkân yoktur. Esasen bu gibi parçalar esas cetvelde 84.41.90 tarife istatistik numarasında gösterilmiş ve ithalatçıyada idarece bu gövdeler için bidayette bu pozisyon numarası ile ithal izninin verildiği anlaşılmıştır.

Kaldiki mücerret bir gövdenin komple dikiş makinesi olarak kabulüne imkân olmamakla beraber bidayette eğer gövdelerin dahi ithallerine bu kararname ile izin verilmemek istenseydi bu eşyanın 84.41.90 pozisyonu karşısında zikri veya hiç olmazsa komple dikiş makineleri yanında ve fakat parantez açılmayarak doğrudan doğruya bir virgül ile dermeyeran edilmesi lâzım gelirdi.

Bu itibarla içtihatların Danıştay 12 nci Dairesinin 30/4/1966 gün ve 1966-1654 sayılı kararındaki esas dahilinde birleştirilmesi gerektiği kanaatiyle çoğunluk kararına karşıyız.

İ L Â N L A R

Ankara Dokuzuncu İcra Memurluğundan :

1970/748

Ödeme emri, senet örneği ve ihtiyatî haciz zabıt varakası suretinin tebliği.

Borçlu : A. Aziz Ayparlar, Dikmen 9 uncu Km. No. 589 Ankara.

Borç : 771,75 TL. asıl alacak, icra masrafları, faiz ve Avukatlık ücreti ile tahsili.

Senet ve tarihi : 22/12/1969 tanzim tarihli 18/1/1970 vadeli 750,— TL. lık emre muharrer senet ve dosyada mevcut 3/2/1970 tarihli ihtiyatî haciz tutanağı örneği.

Mürivvet Toksoy vekili Avukat Müfit Berker'e olan 771,75 lira ve masraflardan dolayı borcunuz için Ankara 7 nci Sulh Hukuk Hâkimliğinden verilen 2/2/1970 tarih ve 1970/102 - 96 sayılı ihtiyatî haciz kararı ile yukarıda yazılı adresinizde 3/2/1970 tarihinde bir adet halınız haciz edilmiştir. Yukarıda yazılı adresinize çıkarılan ödeme emri ve ihtiyatî haciz zabıt örnekleri ikametinizde bulunmadığından bahisle iade edilmiş ve zabıtaca yaptırılan adres tahkikinde de adresiniz

tespit edilememiş olduğundan ilânen tebliğine karar verilmiştir. Hacze ve ihtiyatî hacze itirazınız varsa kanunî müddete ilâve olunan 15 gün içinde bildirmeniz veya yukarıda yazılı borç ve masrafların işbu ödeme emrinin Resmî Gazete'de neşir tarihinden itibaren kanunî müddete ilâve olunan 15 gün içinde ödememiz (Teminat vermeniz) borcun tamamına veya bir kısmına veya alacağının takibat icrasına bir itirazınız varsa, senet altındaki imza size ait değilse yine 5 güne ilâve edilen 15 günkü 20 gün içinde ayrıca ve açıkça bildirmeniz, aksi halde icra takibinde bu senedin sizden sâdır olmuş sayılacağı, imzayı reddettiğiniz takdirde mercii önünde yapılacak duruşmada hazır bulunmanız buna uymazsanız vaki itirazınızın muvakkaten kaldırılacağı, senet ve borca itirazınızı yazılı veya sözlü olarak icra dairesine 20 gün içinde bildirmediğiniz takdirde aynı müddet içinde 74 üncü madde gereğince malbeyanında bulunmanız aksi halde hapisle tazyik olunacağınız, hiç malbeyanında bulunmaz veya hakikata aykırı beyanda bulunursanız hapisle cezalandırılacağınız borç ödenmez veya itiraz edilmezse cebri icraya devam edileceği, takibe itiraz ettiğiniz takdirde itirazla birlikte tebliğ giderlerini ödememiz aksi halde itiraz etmemiş sayılacağınız ilânen tebliğ olunur.

10294/5